

Období rozpadu (220-589) – historické pozadí

Po sesazení posledního hanského císaře si trůn nárokovaly **tři říše** (*sanguo* 三國):

Wei, která převzala hanské kulturní dědictví, a dvě "exotičtější" říše Shu a Wu.

Roku 263 Weiové anektovali Shu; po dvorském převratě dva roky poté byla vyhlášena dynastie **Jin** 晉 (čteme Ťin). Jinové r. 280 anektovali Wu, a tak byla Čína pod jejich vládou opět jednotná, byť relativně krátce.

Následuje **období severních a jižních dynastií**, čínsky *nanbei chao* 南北朝.

Od 4. století sužovaly Čínu nájezdy nomádů ze severu: ti roku 316 dobyli hlavní město a Jinové prchli na jih (na území někdejší říše Wu). Tam čínský dvůr přežil (tzv. Východní Jin), ale vzhledem k politické slabosti se na něm rychle vystřídaly tzv. **jižní dynastie**: Song (420), Qi (479), Liang (502) a Chen (557).

Sever se zatím zmítal ve válkách nomádů, formovaných z pěti nečínských etnik, kteří v různém čase a místě zakládali státy po vzoru Hanů (tzv. **šestnáct království**). Koncem 4. století je postupně sjednotil stát **Qian Qin** 前秦 (350 - 394), ale vojenský pokus o připojení jihu ztroskotal a sever se rozpadl na menší státy. Další mocností na severu se v polovině 5. století stali **Severní Weiové**, čínsky *Bei Wei* 北魏 (386-534), které založil klan Toba z kmene Särpi (čínsky Xianbei). Severní Weiové zahajují řadu tzv. **severních dynastií**. Ani těm se nepodařilo dobýt jih a nakonec se rozpadli na Východní a Západní Wei. V obou těchto státech později došlo k vojenské uzurpaci trůnu a vyhlášení nových dynastií. Přesto bylo 5. a 6. století obdobím relativní stabilizace pod vládou již sinizovaných rodů. Až r. 577 byl sever potřetí sjednocen.

Roku 581 došlo k převratu a byla vyhlášena **dynastie Sui** 隋, která v roce 589 připojila jih (tj. výše uvedený stát Chen) a definitivně Čínu sjednotila.